

Den 3. maj 2024

J.nr. 24-22331-000021

Afgørelse efter miljøvurderingslovens § 10 om at Bekendtgørelse om tilskud til minevådområder 2024 og 2025 ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering

Baggrund

Formålet med minivådområder er at reducere udledningen af kvælstof (N) fra drænvand fra landbruget til vandmiljøet. Som en sekundær effekt tilbageholder minivådområder også fosfor (P) fra drænvandet. Minivådområder designes med det formål at modtage og rense landbrugets drænvand uden at hindre dræning af de omkringliggende marker.

Etablering af minivådområder under ordningen er ikke-produktionsfremmende investeringer i tilknytning til gennemførelse af miljø- og klimamål vedrørende landbrug (artikel 73 i forordning 2022/2115). Under ordningen kan der søges om tilsagn om tilskud til etablering af et minivådområde, hvor tilskudsprocenten er 100 pct. af etableringsomkostningerne.

Miljøvurderingsloven

Miljøvurderingsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023, finder anvendelse på planer og programmer, som er defineret i lovens § 2, stk. 1, nr. 1. Miljøvurderingslovens plan- og programbegreb skal ses i sammenhæng og overensstemmelse med plan og programbegrebet, der er defineret i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/42/EF af 27. juni 2001 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet, og på baggrund af EU-domstolens fortolkning heraf. Det er Landbrugsstyrelsens (LBST) vurdering, at reglerne, der følger af bekendtgørelsesudkastet, ligger inden for miljøvurderingslovens plan- og programbegreb.

Det følger af § 8, stk. 1, nr. 1, i miljøvurderingsloven, at der skal gennemføres en miljøvurdering, når en myndighed udarbejder en plan eller et program, hvis planen eller programmet tilvejebringes inden for bl.a. landbrug, og fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser til projekter omfattet af lovens bilag 1 og 2.

Minivådområdeordningen er miljøvurderet i 2018. Yderligere er 2023-bekendtgørelsen for minivådområder screenet i 2023 og der er truffet afgørelse om, at ændringerne i denne bekendtgørelse ikke kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet, og at ændringerne derfor ikke skal miljøvurderes

Der planlægges ændringer i ordningen 2024, og der skal tages stilling til, om ændringerne i sig selv skal miljøvurderes. De planlagte ændringer fremgår af vedlagte bilag 1.

Myndigheden træffer efter miljøvurderingslovens § 10 afgørelse om, hvorvidt planen eller programmet efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, nr. 1, er omfattet af kravet om en miljøvurdering. Ved afgørelsen inddrager myndigheden de relevante kriterier fra lovens bilag 3.

Hvis det vurderes, at ændringen kan få væsentlig indvirkning på miljøet, skal der gennemføres en miljøvurdering, jf. miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3.

LBST har på den baggrund udarbejdet en screening af de foreslåede ændringer til bekendtgørelsen. Screeningen fremgår af vedlagte bilag 1.

Høring af berørte myndigheder

I henhold til miljøvurderingslovens § 32 skal den myndighed, der er ansvarlig for tilvejebringelse af en plan, høre berørte myndigheder, før der træffes screeningsafgørelse om, hvorvidt der skal foretages en miljøvurdering.

De berørte myndigheder udgøres i denne sammenhæng af Fødevareministeriet, Miljøministeriet, Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen.

LBST har gennemført høring af disse myndigheder i perioden fra den 18. april 2024 til den 3. maj 2024.

Miljøstyrelsen har ikke bemærkninger til høringen.

LBST har modtaget høringssvar fra Kystdirektoratet til screeningen. Kystdirektoratet har anført, at LBST skal være opmærksom på, at et minivådområde placeret på landbrugsarealer kan være beliggende inden for arealer, der er klitfredet eller strandbeskyttet, hvilket som udgangspunkt er forbudszoner i henhold til §§ 8 og 15 i naturbeskyttelsesloven (Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.). Minivådområder kan i denne sammenhæng ikke betragtes som almindelig landbrugsmæssig drift og etableringen af disse er derfor ikke omfattet af ovenstående undtagelser for landbrugsmæssig drift. Dette medfører, at etablering af minivådområder inden for klitfrednings- og strandbeskyttelseslinjen er dispensationskrævende.

Afgørelse

Det bemærkes, at der ift. Kystdirektoratets høringssvar, allerede er en bestemmelse i bekendtgørelsen, som omfatter de nævnte dispensationer, jf. §12 nr. 6): *Sikre opnåelse af de nødvendige tilladelser og dispensationer fra offentlige myndigheder inden ansøgning om slutudbetaling indgives.*

LBST vurderer herefter, at ændringerne i Bekendtgørelse om tilskud til minevådområder 2024 og 2025 ikke kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet. Ændringerne skal derfor ikke miljøvurderes efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3.

LBST har lagt vægt på, at der er tale om videreførelse af eksisterende tilskudsordning, blot med mindre ændringer. Ændringsforslagene vurderes ikke at have væsentlig miljømæssig påvirkning, da de ikke i væsentlig grad vurderes at ændre forholdene for anlæggelse af minivådområder i forhold til situationen i dag. Selve ordningens mål og krav videreføres uændret og vil fortsat have sigte på reduktion af kvælstofudledning som et led i implementeringen af EU's vandrammedirektiv.

Ved en gennemgang af kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3 er det LBST's vurdering, at bekendtgørelsen ikke forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet.

LBST har herved lagt vægt på, at screeningen (bilag 1) har vist, at bekendtgørelsen ikke har en væsentlig påvirkning på miljøet. Bekendtgørelsen skal derfor ikke miljøvurderes efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3.

Se også bilag 1 for screening.

Klagevejledning

I henhold til miljøvurderingslovens § 48, stk. 1, kan en afgørelse efter miljøvurderingslovens § 10 påklages efter de klageregler, der er fastsat i den lovgivning, som planen er udarbejdet i henhold til. Bekendtgørelsen er udarbejdet i henhold til lovbekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020 om Landdistriktsfonden. Der kan derfor klages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. lovens § 11 a.

Klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet indgives skriftligt til LBST ved anvendelse af digital selvbetjening (Klageportalen), jf. lovens § 11 a, stk. 2, jf. dog § 21, stk. 2-4, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Læs mere om, hvordan man klager via Klageportalen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside.

Bilag 1

Screening af bekendtgørelse om tilskud til etablering af konstruerede minivådområder

Formålet med minivådområder er at reducere udledningen af kvælstof (N) fra drænvand fra landbruget til vandmiljøet. Som en sekundær effekt tilbageholder minivådområder også fosfor (P) fra drænvandet. Minivådområder designes specielt med det formål at modtage og rense landbrugets drænvand uden at hindre dræning af de omkringliggende marker.

Etablering af minivådområder under ordningen er ikke-produktionsfremmende investeringer i tilknytning til gennemførelse af miljø- og klimamål vedrørende landbrug (artikel 73 i forordning nr. 2115/2021). Under ordningen kan der søges om tilsagn om tilskud til etablering af et minivådområde, hvor tilskudsprocenten er 100 % af etableringsomkostningerne.

Minivådområdeordningen er miljøvurderet i 2018. Yderligere er 2023-bekendtgørelsen for minivådområder screenet i 2023 og der er truffet afgørelse om, at ændringerne i denne bekendtgørelse ikke kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet, og at ændringerne derfor ikke skal miljøvurderes.

Årets ansøgningsrunde er en genopsætning af sidste års ansøgningsrunde. Der foretages en række mindre ændringer blandt andet for at tilpasse regelgrundlaget til CAP-loven og ordningens overgang til CAP-planen. Udmøntningen indebærer følgende relevante ændringer i tilskudsbekendtgørelsen for 2024:

- 1) Flexibilitet ift. placering af minivådområder i det nuværende potentialekort øges.
- 2) Fremover skal tilsagnshavere, som søger om slutudbetaling i vinterhalvåret, indsende billeddokumentation til Landbrugsstyrelsen seneste ved næstkommende 1. juli, som dokumentation for at græsfrøene er sået på brinkerne.
- 3) Det er igen indført, at landbrugerne selv kan vælge hvorvidt projektperioden skal starte ved indsendelse af ansøgningen, d. 1. september i ansøgningsåret.
- 4) For den del af kompensationen, som vedrører tabt indkomst, beregnet på baggrund af projektarealets tidligere anvendelse, er der tilføjet to nye bilag med de specifikke afgrødekoder, som udløser henholdsvis høj og mellem kompensation.
- 5) Projektperioden for tilsagn til minivådområder er forlænget til at være en treårig periode.
- 6) 80 pct. af et minivådområdes drænopland skal ikke længere udgøres af omdriftsarealer.

I det følgende er der foretaget en vurdering af, om de planlagte ændringer af bekendtgørelsen, som er omfattet af miljøvurderingslovens plan- og programbegreb, kan antages at få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3.

(1) Planernes og programmernes karakteristika, idet der navnlig tages hensyn til:
- i hvilket omfang planen eller programmet kan danne grundlag for projekter og andre aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser eller ved tildeling af midler:

De foreslåede ændringer til minivådområdeordningen kan alle betragtes som justeringer til den allerede eksisterende ordning. Der vil forsat kun gives tilsagn til minivådområder beliggende i områder med indsatsbehov for kvælstofreduktion. Indsatsbehovet fastsættes af Miljøministeriet

i vandområdeplanerne 3.

Ændringerne vurderes ud fra en samlet betragtning at have begrænset betydning for beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser.

For så vidt angår ændringen af dokumentation for udsåning af græs, projektperiodens opstart, kompensationssatser for afgrødekoder og forlængelse af projektperioden, hvilket udelukkende omhandler administrative ændringer, vurderes det ikke at have betydning for beliggenhed, art, størrelse eller driftsbetingelser.

Placering af minivådområder i det nuværende potentialekort gøres mere fleksibel, så de ikke egnede arealer kan frigives af kommunerne. Ændringen vurderes ikke at have væsentlig betydning for beliggenhed, art, størrelse eller driftsbetingelser, da ændringen blot tillader etableringen af flere minivådområder, hvor der ikke er planer om større vådområder.

Kravet om at 80 pct. af et minivådområdes drænopland skal bestå af omdriftsarealer fjernes. Ændringen vurderes ikke at have væsentlig betydning for beliggenhed, art, størrelse eller driftsbetingelser. Tværtimod forventes ændringen at være fordrende for udbredelsen af minivådområder, hvilket kan medføre en større kvælstofreduktion.

- i hvilket omfang planen har indflydelse på andre planer, herunder også planer, som indgår i et hierarki:

Bekendtgørelse om tilskud til projekter om etablering af minivådområder udstedes med hjemmel i lov om Landdistriktsfonden.

-planens eller programmets relevans for integreringen af miljøhensyn, specielt med henblik på at fremme bæredygtig udvikling:

Minivådområdeordningen indgår i den samlede regulering, der skal nedbringe udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet.

-miljøproblemer af relevans for planen eller programmet:

Minivådområdeordningen er en del af den samlede regulering, der skal begrænse udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet.

-planens eller programmets relevans for gennemførelse af anden miljølovgivning (f.eks. planer i forbindelse med affaldshåndtering eller vandbeskyttelse):

De foreslåede ændringer vedrører elementer, der bidrager til opfyldelse af vandområdeplanerne og den danske implementering af vandrammedirektivet.

(2) Kendetegn ved indvirkningen og det område, der kan blive berørt, idet der navnlig tages hensyn til:

-indvirkningens sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversabilitet:

De foreslåede ændringer vurderes ikke at have betydning for indvirkningens sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversabilitet. Her lægges vægt på at de foreslåede ændringer ikke i væsentlig grad ændrer forholdene for anlæggelse af minivådområder i forhold til situationen i dag. Der er tale om en allerede eksisterende ordning, der bidrager til implementeringen af vandrammedirektivet, og ændringerne betragtes alene som justeringer i ordningens krav. Der lægges vægt på, at der kun i mindre grad, er ændret på reglerne om anlæggenes udformning, og den allerede udarbejdede miljøvurdering for ordningen vurderes derfor stadig dækkende.

-indvirkningens kumulative karakter:

De foreslåede ændringer vurderes ikke at have indvirkning på miljøet med hensyn til indvirkningens kumulative karakter, da de alene omhandler justeringer af en allerede eksisterende ordning om reduktion af udvaskning af kvælstof.

-indvirkningens grænseoverskridende karakter:

De foreslåede ændringer vurderes ikke at have grænseoverskridende karakter, da de alene omhandler mindre ændringer af en eksisterende ordning om reduktion af udvaskning af næringsstoffer.

-faren for menneskers sundhed og miljøet (f.eks. på grund af ulykker):

De foreslåede ændringer vurderes ikke at medføre fare for menneskers sundhed og miljøet, da de alene omhandler etablering af minivådområder som et middel til at reducere udvaskning af kvælstof.

-indvirkningens størrelsesorden og rumlige udstrækning (det geografiske område og størrelsen af den befolkning, der kan blive berørt):

De foreslåede ændringer vedrører samtlige Kystvand – deloplande i Danmark, som defineres i vandområdeplanerne 3, men vil kun få betydning i de deloplande, hvor der er et indsatsbehov for minivådområder eller et indsatsbehov samt en forventet yderligere indsats.

Da indsatsbehovet for minivådområder ikke overstiger det totale indsatsbehov i de enkelte Kystvand – deloplande vurderes de foreslåede ændringer ikke at øge den geografiske og rumlige udstrækning.

Der er foretaget en selvstændig miljøvurdering af VP3.

-værdien og sårbarheden af det område, som kan blive berørt, som følge af

- Særlige karakteristiske naturtræk eller kulturarv
- Overskridelse af miljøkvalitetsnormer eller –grænseværdier
- Intensiv arealudnyttelse:

De foreslåede ændringer vurderes ikke at have betydning for særligt karakteristiske naturtræk, kulturarv, eller ved at overskride miljøkvalitetsnormer eller –grænseværdier, eller for intensiv arealudnyttelse, da ændringerne alle er rettet mod tiltag på eksisterende landbrugsarealer.

-indvirkningen på områder eller landskaber, som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan:

De foreslåede ændringer vurderes ikke at have væsentlig indvirkning på områder eller landskaber, som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan, da de alene indeholder tiltag på allerede eksisterende landbrugsarealer.